

Sarajevo, 21.06.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
14.06.2021. - 18.06.2021.

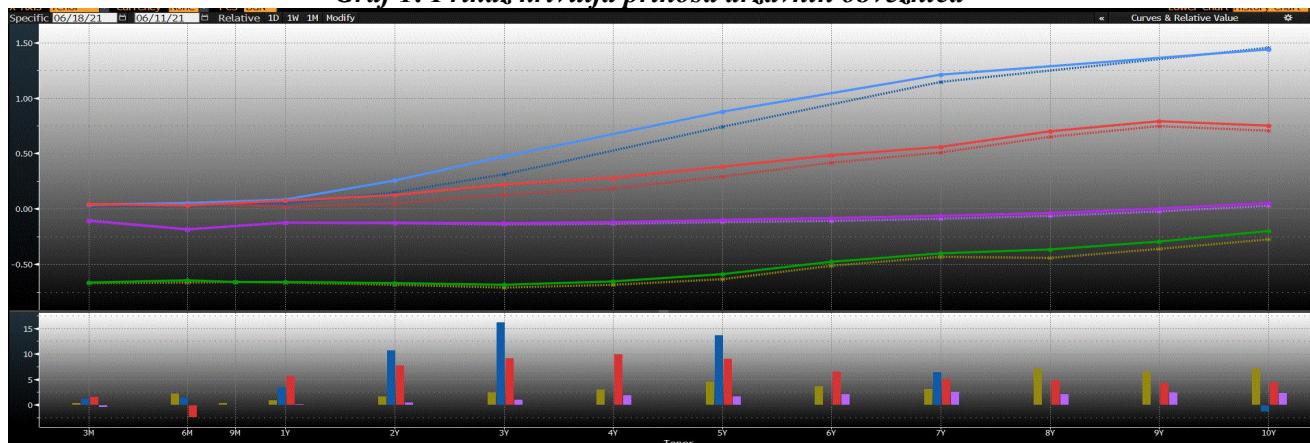
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	11.6.21	-	18.6.21	11.6.21	-	18.6.21	11.6.21	-	18.6.21	11.6.21	-	18.6.21
2 godine	-0,68	-	-0,67	↗	0,15	-	0,25	↗	0,05	-	0,13	↗
5 godina	-0,63	-	-0,59	↗	0,74	-	0,87	↗	0,29	-	0,38	↗
10 godina	-0,27	-	-0,20	↗	1,45	-	1,44	↘	0,71	-	0,75	↗
										0,04	-	0,06

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	11.6.21	-	18.6.21	
3 mjeseca	-0,655	-	-0,647	↗
6 mjeseci	-0,666	-	-0,643	↗
1 godina	-0,642	-	-0,641	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 18.06.2021. godine (pune linije) i 11.06.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Tijekom protekloga tjedna prinosi obveznica snažnijih zemalja eurozone su imali tendenciju rasta, pri čemu je rast bio više izražen na zadnjem dijelu krive prinosa.

Predsjednica EU Komisije von der Leyen je izjavila da su prikupljena prva sredstva za postpandemijski oporavak i šemu transformacije u vremenu izražene prodaje obveznica, te je obećala da će novac biti potrošen u skladu sa nacionalnim planovima koji će uskoro biti odobreni. Von der Leyen je također potvrdila da je provedena sindicirana prodaja obveznica koje dospijevaju za deset godina, ukupne vrijednosti 20 milijardi EUR, a za koju je postojala tražnja sedam puta veća od ponude. Iz EU Povjerenstva je priopćeno da je to najveća institucionalna emisija obveznica u Europi i najveća suma novca koja je prikupljena kroz jednu transakciju.

Zamjenik predsjednika ECB de Guindos je istaknuo da će ECB pratiti bilo koji signal da trenutni skok inflacije ima "učinke drugog kruga", na primjer na plaće, uzrokujući dalji rast cijena.

Ifo institut očekuje da će ekonomija Njemačke u ovoj godini rasti sporijim tempom nego što se očekivalo, te je prognozirao rast od 3,3%, kao rezultat uskih grla koja koče industrijsku proizvodnju. Ministar ekonomije Italije Franco je izjavio da se ekonomija ove zemlje oporavlja brže nego što je Vlada očekivala. U posljednjim zvaničnim prognozama objavljenim u travnju Vlada je priopćila da očekuje da će ekonomija Italije rasti stopom od 4,5% u ovoj godini. Franco je istaknuo da očekuje da će GDP biti “značajno pozitivan” u II tromjesečju, te da će se konsolidirati u naredna tri mjeseca. Ministar financija Francuske Le Maire je potvrdio da nema planova za povećanje poreza čak i u slučaju da Vlada pojača pritiske u pravcu reduciranja deficita.

ECB je izdala priopćenje u kojem je navela da je produžila olakšice za kapitalne zahtjeve banaka za devet mjeseci, zbog “izuzetnih makroekonomskih okolnosti” izazvanih pandemijom Covid19. Pored toga, ECB je dodala da se ova odluka produžava do ožujka 2022. godine, a koja je ranije trebala da se održava do 27. lipnja 2021. godine. Također, ECB tvrdi da banke koje odluče da koriste ovu olakšicu ipak trebaju planirati da pravovremeno održavaju dovoljnu količinu kapitala s obzirom na momenat isteka ove olakšice.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Inflacija – Finska (G/G)	SVIBANJ	-	2,2%	2,1%
2.	Inflacija – Njemačka (G/G) F	SVIBANJ	2,5%	2,5%	2,5%
3.	Inflacija – Francuska (G/G) F	SVIBANJ	1,4%	1,4%	1,4%
4.	Inflacija – Austrija (G/G) F	SVIBANJ	-	2,8%	2,8%
5.	Industrijska proizvodnja - EZ (G/G)	TRAVANJ	37,4%	39,3%	10,9%
6.	Trgovinska bilanca – EZ (u mlrd EUR)	TRAVANJ	15,0	9,4	18,3
7.	Temeljna inflacija - EZ (G/G) F	SVIBANJ	0,9%	1,0%	0,9%
8.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	TRAVANJ	-	42,3%	20,0%
9.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska	SVIBANJ	-	3,3%	3,4%

SAD

U srijedu je završena sjednica FOMC-a na kojoj nije došlo do promjene monetarne politike. Referentna kamatna stopa Feda je zadržana u rasponu od 0% do 0,25%, ali su povećane dvije operativne kamatne stope: kamatna stopa na saldo rezervi (IORB) je povećana na 15 baznih bodova (prethodno 10 bb), dok je stopa na prekonoćne obrnute repo transakcije koje provodi Fed (ON RRP) povećana na 5 baznih bodova (prethodno 0 baznih bodova). Nakon sastanka FOMC-a, rezime ekonomskih projekcija je pokazao da **kreatori monetarne politike očekuju da se kamatna stopa poveća dva puta do kraja 2023. godine**, dok je ranije više od polovice zvaničnika Feda predviđalo da će kamatne stope ostati blizu nule najmanje do 2024. godine, koje su inače na toj razini od ožujka 2020. godine. Zvaničnici sada predviđaju da će referentna kamatna stopa biti povećana sa 0,1% na 0,6% do kraja 2023. godine. Predsjednik Powell je izjavio da postoje činjenice koje ukazuju na to da će pokazatelji sa tržišta rada biti veoma atraktivni, u smislu niske nezaposlenosti, visoke participacije zaposlenih i rasta plaća, te je dodao da postoji rizik da i inflacija može biti veća od predviđene razine.

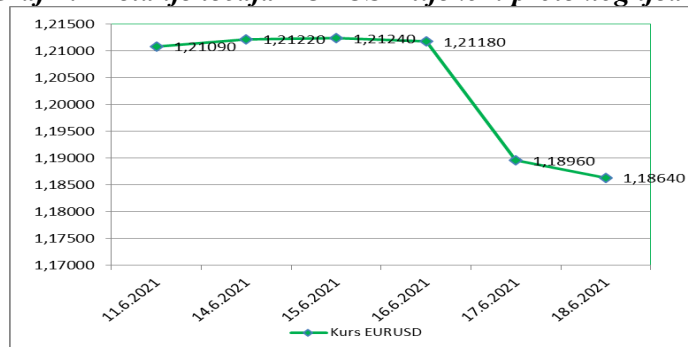
Investitori su u četvrtak položili rekordan iznos gotovine na prekonoćne depozite kod Feda, nakon što je Fed počeo da plaća kamate na ova sredstva kako bi spriječio da negativne kamatne stope zavladaju ostalim dijelovima američkog finansijskog tržišta. Približno 70 tržišnih sudionika je položilo 756 milijardi USD na račune Feda kroz operacije obrnutih REPO ugovora, objavio je Fed iz Njujorka. To je otprilike 172 milijarde USD više od prethodnog rekorda zabilježenog početkom tjedna, a za 235 milijardi USD više u odnosu na srijedu kada su svega 53 tržišna sudionika koristila ovu mogućnost. Predsjednik Feda iz St. Luisa Bullard je izjavio da je Fedov stav ka zaoštavanju monetarne politike bio „prirodan“ odgovor na ekonomski rast, osobito na inflaciju koja se kretala brže nego što se očekivalo nakon što se zemlja ponovo počela ekonomski otvarati od početka pandemije. On je dodao da je bio među sedam zvaničnika koji vide rast kamatne stope početkom sledeće godine sa završetkom pandemije, kao i rast inflacije iznad očekivanja. Također je izjavio da su očekivali dobru godinu, dobro ekonomsko otvaranje, ali ovo je mnogo više od očekivanja te je prirodno da se dozvoli rast kamatnih stopa kako bi se obuzdali inflatorni pritisci.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Maloprodaja (M/M)	SVIBANJ	-0,8%	-1,3%	0,9%
2.	Indeks povjerenje prerađ. sektora	LIPANJ	22,7	17,4	24,3
3.	Cijene proizv. sektora za final. potražnju (G/G)	SVIBANJ	6,2%	6,6%	6,2%
4.	Iskorištenost kapaciteta	SVIBANJ	75,1%	75,2%	74,6%
5.	Industrijska proizvodnja (M/M)	SVIBANJ	0,7%	0,8%	0,1%
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	11. lipnja	-	4,2%	-3,1%
7.	Indeks započelih kuća (M/M)	SVIBANJ	3,9%	3,6%	-12,1%
8.	Građevinske dozvole (M/M)	SVIBANJ	-0,2%	-3,0%	-1,3%
9.	Inicijalni zahtjevi nezapos. za pomoć	12. lipnja	360.000	412.000	375.000
10.	Kontinuirani zahtjevi nezapos. za pomoć	5. lipnja	3.425.000	3.518.000	3.517.000
11.	Indeks raspoloženja potrošača	13. lipnja	-	56,2	55,4
12.	Vodeći indeks	SVIBANJ	1,3%	1,3%	1,3%

USD je aprecioirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,2109 na razinu od 1,1864.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Premijer Johnson je odgodio ublažavanje mjera uvedenih zbog pandemije za četiri tjedna sa ciljem ubrzanja procesa cijepljenja, ali je signalizirao da je 19. srpnja “krajnji datum” kada bi sve restrikcije vezano za socijalne kontakte mogle biti uklonjene. Broj kupaca širom Velike Britanije se smanjio za 6,7% u tjednu koji je završio 12. lipnja u usporedbi sa tjednom ranije, kada je obujam maloprodaje bio potaknut školskim raspustom i unapređenjem zdravstvenog stanja.

Ministar trgovine Austrije Dan Tehan je izjavio da su Velika Britanija i Australija sklopile trgovinski sporazum nakon što su premijeri ovih država uspjeli da prevaziđu neka teška pitanja. Ovo je prvi sporazum ovog tipa koji je Velika Britanija zaključila nakon Brexita, a dolazi u momentu kada London namjerava da proširi komercijalne i diplomatske veze sa indo-pacifičkom regijom.

Velika Britanija je formalno zatražila produženje od tri mjeseca sa ciljem rješavanja spora sa Briselom o pitanju prodaje prerađenog mesa u Sjevernoj Irskoj. Ovo se događa u momentu kada Velika Britanija najavljuje poteze kojima će garantirati prava glasovanja za EU građane na lokalnim izborima. Potpredsjednik EU Komisije Šefčović je istaknuo da će se što je moguće prije obratiti ministru za Brexit Frostu kako bi organizirali sastanak na kojem bi diskutirali o ovim detaljima. EU Povjerenstvo će također konzultirati EU Parlament i Europsko vijeće o ovom pitanju.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	SVIBANJ	-	-92.600	-55.800
2.	Prosječne tjedne zarade (tromjesečno) G/G	TRAVANJ	4,9%	5,6%	4,3%
3.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	TRAVANJ	4,7%	4,7%	4,8%
4.	Inflacija (G/G)	SVIBANJ	1,8%	2,1%	1,5%
5.	Temeljna inflacija (G/G)	SVIBANJ	1,5%	2,0%	1,3%

6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	SVIBANJ	4,5%	4,6%	4,0%
7.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G)	SVIBANJ	10,6%	10,7%	10,0%
8.	Maloprodaja (G/G)	SVIBANJ	29,3%	24,6%	42,4%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,85838 na razinu od 0,85908, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,4107 na razinu od 1,3810.

JAPAN

Tijekom protekloga tjedna održana je sjednica MPC BoJ na kojoj nije došlo do promjene monetarne politike. BoJ je zadržala stimulativne mjere kako bi nastavila sa podrškom ekonomiji, te je produžila program olakšica protiv pandemije do rujna, nagovještavajući da će Japan znatno zaostajati za SAD u okončanju monetarne politike kriznog režima. Guverner Kuroda je izjavio da stopa inflacije nije dostigla ciljanu razinu od 2% ni prije pandemije. On je dodao da se mora nastaviti sa izuzetnom stimulativnom monetarnom politikom čak i nakon smirivanja pandemije, kako bi se postigla ciljana razina inflacije od 2%. BoJ je priopćila da će pokrenuti program protiv klimatskih promjena do kraja ove godine, kao i da će preliminarno objaviti okvirni plan na sljedećem sastanku u srpnju. Prema toj šemi, BoJ će osigurati sredstva financijskim institucijama kako bi povećavali zajmove i investicije za aktivnosti usmjerene na borbu protiv klimatskih promjena. Iako detalji nisu još objavljeni, BoJ je priopćila da će šema biti izrađena po uzoru na slične programe kojim se nude jeftini krediti financijskim institucijama kako bi se potaklo kreditiranje u oblastima koje se smatraju da pospješuju rast industrije. Bivši kreator monetarne politike BoJ Sakurai je izjavio da BoJ mora konačno da razmotri načine da smanji svoje velike količine ETF-ova, kao na primjer prodaja ETF-ova kućanstvima. On je dodao da je procjena da bi japanska ekonomija trebalo da se do 2024. godine u potpunosti oporavi od posljedica Covid19, čime se primorava BoJ da zadrži stimulativne mjere i nakon mandata guvernera Kurode koji se završava u travnju 2023. godine. Nakon smanjenja kupovine obveznica i ETF-ova, BoJ mora da smisli načine za rasterećenje količine ETF-ova. Prije nego što je podnio ostavku, Sakurai je sudjelovao tog mjeseca u odluci BoJ-a da krivu prinosa (YCC) učini dovoljno održivom kako bi uspjeli da potaknu inflaciju. Glavni portparol Vlade Japana je izjavio da će Japan ovog mjeseca odlučiti hoće li dozvoliti da domaće stanovništvo prisustvuje Olimpijskim igrama, nakon što su eksperti potpisali plan da se na igrama dozvoli prisustvo i do 10.000 ljudi.

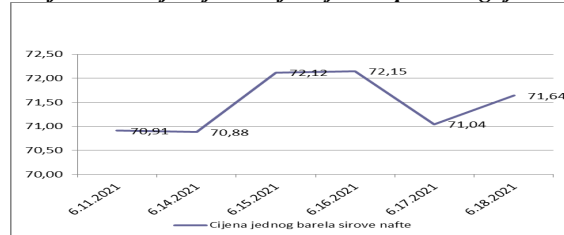
Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	TRAVANJ	-	15,8%	15,4%
2.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	TRAVANJ	-	1,1%	5,6%
3.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	TRAVANJ	-0,6%	-0,7%	2,4%
4.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	SVIBANJ	-77,0	187,1	253,1
5.	Izvoz (G/G)	SVIBANJ	50,8%	49,6%	38,0%
6.	Uvoz (G/G)	SVIBANJ	26,6%	27,9%	12,8%
7.	Stopa inflacije (G/G)	SVIBANJ	-0,2%	-0,1%	-0,4%
7.	Stopa temeljne inflacije (G/G)	SVIBANJ	-0,3%	-0,2%	-0,2%
7.	Osnovne strojne porudžbine (G/G)	TRAVANJ	8,0%	6,5%	-2,0%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 132,80 na razinu od 130,74. JPY je blago deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 109,66 na razinu od 110,21.

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 70,91 USD (58,56 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte se uglavnom održavala na razinu preko 70 USD po barelu. U ponedjeljak je cijena blago smanjena s obzirom na to da su investitori procjenjivali očekivanja rasta tražnje u odnosu na širenje mjera koje su uvedene zbog pandemije u nekim zemaljama. Ipak, već narednog dana cijena je bilježila rast, te se tijekom trgovanja toga dana našla na najvišoj razini od 2018. godine, nakon što su objavljene vijesti da se zalihe nafte u SAD iscrpljuju, čime su pojačani dokazi pooštavanja ovog tržišta. Narednog dana cijena je nastavila da se održava na razini preko 72 USD po barelu, pod utjecajem oporavka tražnje za naftom i smanjenja zaliha nafte u SAD. Međutim, već u četvrtak, cijena nafte je smanjena pod utjecajem procjene investitora oko jačanja USD, kao i pod utjecajem pojačane tražnje za naftom. Dan nakon što je konzervativni predstavnik Ebrahim Raisi proglašen pobjednikom izbora u Iranu, a u pitanju je konzervativni lider koji bi mogao da oteža pregovore oko nuklearnog sporazuma sa Iranom, cijena nafte je povećana. Raisi je predmet sankcija SAD, a Teheran inzistira da one moraju biti otklonjene kao dio pregovora vezanih za oživljavanje nuklearnog sporazuma. Cijena sirove nafte je u ovoj godini povećana za skoro 50%, nakon što su ekonomije ublažile restrikcije i ograničenja uvedena zbog pandemije Covid19 kao i zbog ubrzanog cijepljenja širom svijeta. Tražnja je povećana, posebno u SAD i određenim dijelovima Azije. U Kini je potrošnja nafte premašila pretpandemijske razine dok i Indija pokazuje znakove oporavka, nakon snažnog drugog vala pandemije koji je imao izražen učinak na ekonomiju ove zemlje. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 71,64 USD (60,38 EUR). Promatrano na tjednoj razini, cijena nafte je povećana za 1,03%.

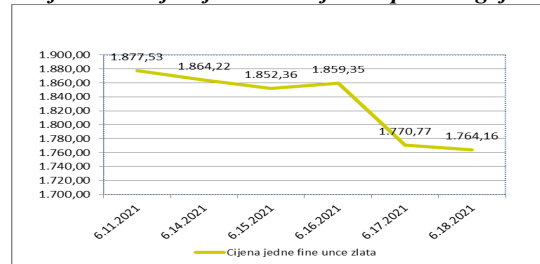
Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.877,53 USD (1.550,52 EUR).

Cijena zlata je tijekom proteklog tjedna smanjena pod utjecajem jačanja dolara kao i zbog rezultata sastanka FOMC-a koji je ukazao da bi se monetarna politika Fed mogla pooštriti prije nego što se ranije očekivalo. Do srijede proteklog tjedna cijena zlata se kretala u uzanom rasponu, jer su investitori bili u iščekivanju rezultata sastanka FOMC-a. Sjednica FOMC-a je završena u srijedu a ishod sastanka je ukazao da je Fed postupno počeo da zatvara vrata monetarnoj politici koja je bila inicirana pandemijom, te je 11 do ukupno 18 zvaničnika središnje banke prognoziralo bar dva tromjesečna povećanja referentne kamatne stope u 2023. godini. Nakon ovih vijesti, cijena jedne fine unce zlata se smanjila na razinu ispod 1.800 USD po unci. Fed je na posljednjem sastanku donio odluku da ubrza sa koracima restriktivnije monetarne politike pod utjecajem optimizma na tržištu rada i pojačane zabrinutosti zbog inflacije. U petak je cijena zlata nastavila da se smanjuje, te je zlato zabilježilo najlošije tjedne performanse od ožujka 2020. godine nakon što je Fed signalizirao da bi mogao pooštriti monetarnu politiku prije nego se to očekivalo. Fed je signalizirao da će referentnu kamatnu stopu do kraja 2023. godine povećati barem dva puta i to na razinu od 0,6% sa sadašnjih 0,25%. Fokus investitora se sada usmjerio ka izjavama zvaničnika Fed te svjedočenju predsjednika Fed Powell u utorak ovog tjedna, kada bi trebalo da se ponudi više dokaza o budućim koracima monetarne politike. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.764,16 USD (1.486,99,52 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je smanjena za 6,04%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.